

§ 145

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sami Muttilaisen ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee puisto- tai katualueen nimeämistä Johan Knut Harjun mukaan

HEL 2020-013053 T 00 00 03

Hankennumero 5264_195

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nimistönsuunnittelu on osa kaupunkisuunnittelua, ja nimistö suunnitellaan asemakaavojen laatimisen yhteydessä. Helsingissä on noin 7 000 paikannimeä sekä suomeksi että ruotsiksi. Noin kahdeksan prosenttia nimistä on annettu henkilöiden mukaan. Henkilönnimien käyttö nimistössä voi olla perusteltua, kun henkilö tai hänen elämäntyönsä liittyy läheisesti nimettävään paikkaan tai alueella käytettävään nimistön aihepiiriin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kirjailija ja perinteenkerääjä Johan Knut (J. K., Jukka) Harjun (1910–1976) urauurtava elämäntyö liittyy Helsinkiin ja erityisesti sen itäiseen, Pitkäsillan pohjoispuoliseen kantakaupunkiin ja ranta-alueisiin. J. K. Harju dokumentoi yhteiskunnasta syrjäytyneiden asunnottomien ja alkoholistien muistitietoa, urbaania perinnettä ja kaupunkihistoriaa myös omien kokemustensa kautta. Harjun toiminta ei nauttinut aikalaistensa kunnioitusta eikä saanut ansaitsemaansa huomiota. Harju tunsikin tekevänsä muistitiedon keruuta pyyteettömästi tulevaisuuden tutkimustyön tarpeisiin.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa nimistötoimikuntaa kuultuaan, että mahdollinen J. K. Harjun nimikkopaikka voi tulla harkittavaksi esimerkiksi niin sanotun Teollisuuskadun akselin ympäristössä Junatien ja Teollisuuskadun asemakaavan muutosten myötä Sörnäisten, Alppiharjun, Hermannin tai Vallilan kaupunginosassa, mikäli alueelle muodostuu uusia nimettäviä paikkoja. Myös jokin muu nimettäväksi tuleva kohde itäisessä kantakaupungissa voi tulla kyseeseen. Tämä seutu oli monien vuosien ajan Harjun ominta ja tutuinta elämänpiiriä. Harjun nimen nostaminen esille hänelle itselleen tärkeässä ympäristössä ja hänen liittyvässä paikassa toisi näkyväksi moniarvoisten ja moninaisten helsinkiläisten elämäntapojen kirjon sekä viestisi paikan ajallisesta keroksellisuudesta. Toistaiseksi nimistötoimikunta vei J. K. Harjun niin sanottuun nimipankkiin, josta nimiaihe olisi otettavissa käyttöön, mikäli sopiva kohde tulee nimettäväksi.

Nimistötoimikunta mainitsee 10.2.2021 antamassaan lausunnossa, että ehdotettu Pääskylänpuiston nimenmuutos J. K. Harjun nimikkopaikaksi ei ole mahdollinen, sillä käytössä olevia nimiä ei muuteta ilman erityisen painavia, esimerkiksi pelastusturvallisuuteen liittyviä perusteita. Hakaniemenrannassa, johon aloitteessa myös viitataan, on syksyllä 2020 tullut voimaan asemakaavan muutos, jossa kaikki tarpeelliset kohteet on vastikään nimetty.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 25.11.2020 Mutttilainen Sami PUISTO- TAI KATUALUEEN NIMEÄMINEN JOHAN KNUT HARJUN MUKAAN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Sami Mutttilainen ja 27 muuta valtuutettua ovat tehneet 25.11.2020 seuraavan valtuustoaloitteen:

Puisto- tai katualueen nimeäminen Johan Knut Harjun mukaan

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 110 vuotta Johan Knut Harjun (1910-1976) syntymästä. Hänellä on merkittävä rooli helsinkiläisten kansanperinteen kerääjänä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon kertyi vuosien 1963–1977 aikana yli 20 000 sivun kokoelma tämän tuotteliaan ja omaehtoisen kirjoittajan tekstejä. Harju kirjasi vähäosaisten ja laitapuolen kulkijoiden elämäkokemuksia omien, sekä muiden kadulla asuvien ihmisten kautta. Hän ei saanut eläessään hänelle kuuluvaa huomiota kirjallisesta tuotannostaan.

Harju kuoli 66-vuotiaana Tervalammen alkoholiparantolassa ja hänet haudattiin Honkanummen hautausmaalle merkitsemättömään rivihautaan.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki nimeäsi puisto- tai katualueen Johan Knut Harjun mukaan. Harju ehti vaikuttaa eläessään monessa paikassa, mutta sijaintinsa puolesta tähän sopisi esim. Pääskylänrinteenpuisto Sörnäisissä, toinen vaihtoehto voisi olla lähivuosina muovautuva Hakaniemen ranta. Puisto- tai katualue voitaisiin nimetä myös laajentuvasta itäisestä kantakaupungista. Alueen nimistössä olisi hyvä muistuttaa siitä todellisuudesta mitä sen historia pitää sisällään. Useat asunnottomat ja vähäosaiset ovat vielä tälläkin vuosituhannella pitäneet majaan romusta kyhättyissä hökkeleissä nyt rakennettavien Kylä- ja Verkkosaaren ranta-alueilla.

Puisto- tai katualueen nimeäminen Johan Knut Harjun mukaan ei olisi huomionosoitus ainoastaan hänelle itselleen. Vaikka Helsingin tuleekin huolehtia kaupunkilaisistaan ennen kaikkea käytännön tasolla, olisi tämä myös osoitus ja muistutus ihmisarvosta joka kaikille sosiaalisesta asemasta huolimatta kuuluu. Se mitä Harju aikoinaan tallensi tekstiensä kautta jälkipolville on monelle arkirealismia tänäkin päivänä.

Ihmisyyttä ei voi koskaan korostaa liikaa.

Pyydän vastausta aloitteeseen Nimistötoimikunnan lisäksi myös Kulttuuri- ja vapaa-aika, sekä Kaupunkiympäristölautakunnalta.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 6.4.2021 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 25.11.2020 Mutttilainen Sami PUISTO- TAI KATUALUEEN NIMEÄMINEN JOHAN KNUT HARJUN MUKAAN

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Nimistötoimikunta 10.02.2021 § 8

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566